

Yttrande angående motion från Marcus Molinder (SD), Förbättra kommunikationen för demenspatienter som inte har svenska som modersmål (KS/2016:157)

Det finns nästan 100 olika demenssjukdomar, vid Alzheimers sjukdom (som är den mest vanliga) blir språket succesivt allt torftigare. Den sjuke får tidigt anomisk dysfasi eller ordglömska och tappar ofta tråden i samtalet. Språkförmågan försämras i takt med att demenssjukdomen utvecklas, både den verbala och den icke-verbala kommunikationen försämras. Vid vaskulär demens kan språkförmågan försämras mer språngvis beroende på en plötslig skada i hjärnans språkområde. Senare i demensförloppet försvinner talförmågan nästan helt och hållet. Det blir också nästintill omöjligt att förstå vad omgivningen säger trots att man har samma modersmål. Den demenssjuke kommunicerar därför ofta mer genom sitt beteende (beteendemässiga och psykiska symtom vid demens). Som till exempel genom rop och skrik vilket skulle kunna bero på att den demenssjuke har smärta, ångest, känner sig övergiven eller att miljön är olämplig (oroligt, höga ljud).

Det är således inte en lätt uppgift att vårda personer med demens men det absolut viktigaste i vården är att utgå ifrån varje individs unika situation. Att arbeta personcentrerat, vilket innebär att personens upplevelse av verkligheten sätts i fokus och omvårdnaden utgår från personens levnadsberättelse, värderingar och vanor som syftar till att göra omvårdnaden och vårdmiljön mer personlig måste vara utgångspunkten.

Detta innebär alltså att under sjukdomsförloppet bör den viktigaste faktorn vara att kunna identifiera de ord och kroppsspråk som personen behärskar. Behövs och kan personen använda modersmålet under en period så används tolk/ anhörig/ närstående eller annan resurs för att hjälpa till. Bilder/ kroppsspråk och korta ord/meningar för att på bästa sätt kunna ge god vård till personer med annat modersmål används också men är alltid unikt för varje enskild individ. Men att tolka beteendet som är det ”språk” alla talar oavsett modersmål är vad Timrå kommun lagt vikt att utbilda sin personal i Beteendemässiga och Psykiska Symtom Vid Demens. (BPSD)